

Rašytojos vaikystės metai LABŪNAVOS dvare (Kelmės raj.)

Labūnava ir jos apylinkės – rašytojos Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos vaikystės potyrių žemė. Čia prabėjo apie dešimt jos gyvenimo metų.

Į Labūnavą rašytojos tėvai Mariją atsivežė iš Medingėnų netrukus po to, kai ji gimė.

Labūnavos dvaro žemės buvo netoli Leibūno ežerėlio, dabartinio Kelmės rajono savivaldybės teritorijoje, apie 10 km į pietvakarius nuo Užvenčio. Nuo čia einant į pietus iki Kolainių – 5 km kelio.

Labūnava niekada negarsėjo kaip didelė gyvenvietė. 1740 m. Žemaičių raštininkas, daugelio žemių savininkas Jonas Adamkavičius Kolainiuose, netoli Labūnavo, pastatė bažnyčią. Tada Kolainių parapijai priklausė ir Labūnava. 1923 m. čia buvo 53 gyventojai.

Juozas Tumas-Vaižgantas rašo, kad Labūnavos dvarą Marijos senelis Vincentas Pečkauskas buvo gavęs kraičio iš Važinskių, Marijos tėvas Anupras Pečkauskas ir antrasis buvęs šio dvaro savininkas Jokūbas Pečkauskas Labūnavos dvarą paveldėjo 1854 m. 1889 m. dvarą jau valdė vienas A. Pečkauskas. Janina Žekaitė knygoje „Šatrijos Ragana“ (V., 1984, p. 8), rašo, kad tuo metu tai buvo vidutinio dydžio Žemaitijos dvaras, kuriam priklausė 613 dešimtinių antros rūšies dirbamos žemės ir 126 dešimtinės dirbamos. Daugiausiai buvo pievų.

Vienintelėje išlikusioje Marijos Autobiografijoje (1926 m. vasario 8 d. ji pateikta Juozui Tumui-Vaižgantui rašytame laiške) rašytoja pasakoja:

„Esu šeimynoje vyriausia – paskui sesuo Zofija, paskui brolis Steponas, paskui Vincentas. 1885 m. gavau pirmąją mokytoją, iš Vilniaus Sumorokaite (advokato sesuo). Bet jau prieš tai mokėjau skaityti – kuomet išmokau – nežinau, labai anksti – 5 metų jau turėjau tėvo užprenumeruotą „Wieczory rodzinne“, laikraštį vaikams. Visa kūdikystė – auksinė. [...]“

Marijos mokslai prasidėjo Labūnavos dvare.

A. ir S. Pečkauskai tais laikais gyveno išlaidžiai, dukrą labai mylėjo, tad Marijai nieko negailėjo. Įsivaini pradžios mokyklos kursą Marijai vėliau padėjo dar ir antra mokytoja – Cecilija Sondeckam, buvbo jų ir daugiau.

Kai Labūnavoje gyveno A. ir S. Pečkauskai, dvaras ir jo apylinkės priklausė Užvenčio valsčiui. Vietovės čia vaizdingos – pats Žemaičių aukštumos rytinis pakraštys, netoli Kolainių pradeda tekėti Venta. Rašytoja Labūnavos apylinkes mėgo. Čia ji lankydavosi ir vėliau, kai gyveno Užventyje, mokytojavo Pavandenėje.

1887 m. A. ir S. Pečkauskai kartu su vaikais iš Labūnavos persikėlė į Užventį, kurį A. Pečkauskas išsinuomavo norėdamas pataisyti šeimos finansinius reikalus. Na o Labūnavos dvarą tuo laikotarpiu A. ir S. Pečkauskai nuomojo.

A. Pečkauskas nebuvo žemės ir verslo žmogus, ūkininkauti jam nesisekė, tad einant metams vis labiau lindo į skolas. Taip Labūnavos dvaras tapo praskolintas ir užstatytas banke. Mirus A. Pečkauskui, Labūnavos dvaras 1900–1901 m. buvo parduotas iš varžytinių. Naujieji savininkai (K. Norvila, Bružas, Mikutis) pastatus išsidalijo. Jie buvo greitai nugyventi. Vėliau dvarvietėje buvo pastatyti keli nauji trobesiai, tačiau ir jie sunyko, tad dabar iš to dvaro jau nieko nebėra likę – tik medžiai žymi buvusią dvaro sodybą.

Senųjų dvarų parkų idilė.
D. Ramonaitės nuotrauka